

В.Г. Топорков, канд. арх., доцент
Д.С.Боброва, студентка гр. 403-А,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОБРАЗНОГО ВИРІШЕННЯ БАГАТОПОВЕРХОВИХ ГАРАЖІВ-СТОЯНОК

На прикладі багатоповерхових автоматизованих гаражів-стоянок розглянуто тенденції формування архітектурно-образних характеристик цього типу будівель.

Ключові слова: багатоповерхові автоматизовані гаражі-стоянки, архітектурно-образне рішення.

Актуальність теми та постановка проблеми. Автомобілізація населення в Україні хоча і зростає, але ще далека від рівня розвинених країн. Тому перспектива збільшення кількості індивідуального автотранспорту в країні досить очевидна. А це, в свою чергу, продовжить загострювати проблему зберігання легкових автомобілів у великих містах. Традиційні засоби зберігання автомобілів в багатоповерхових рампових гаражах-стоянках на сьогодні не втратили своєї актуальності. Однак, відпрацьовані, традиційні рішення, все менше задовольняють як фахівців, так і автовласників. Зберігання легкових автомобілів в рампових паркінгах не вирішує низки проблем. По перше, одною з головних проблем таких гаражів-стоянок є обмеження по висоті (до 5 поверхів), що знижує ефективність використання площі ділянки. По друге, час постановки транспортного засобу на місто відстою, та його зняття зі стоянки, достатньо велике порівняно з іншими, більш сучасними рішеннями, наприклад такими як механізовані паркінги. По третє, власник автомобіля повинен рухатись у внутрішньому просторі будівлі, за рульом та пішки, що не так легко та безпечно.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами. Проведене дослідження є складовою частиною плану науково-дослідних робіт кафедри архітектури будівель та містобудування ПолтНТУ з наукової проблеми «Оптимізація архітектурного середовища в природному довкіллі».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наведені в статті матеріали базуються на основі закордонного досвіду в проектуванні та будівництві багатоповерхових гаражів-стоянок. Однак, питання зміни

архітектурно-образних характеристик будівель цього типу ще досліджені недостатньо. Тема потребує подальшого вивчення науковцями архітектурного спрямування.

Мета статті – виявлення основних тенденцій в проектуванні та будівництві багатоповерхових гаражів-стоянок, та в оновленні їх архітектурно-образних характеристик.

Виклад основного матеріалу. Набув певного розмаху процес перегляду традиційного трактування архітектури фасадів рампових багатоповерхових гаражів-стоянок, як суцільно утилітарних споруд. Хоча, нові підходи і протирічать функціональному погляду на архітектуру, де функція безпосередньо відображається на архітектурі фасадів, **новий** погляд на архітектуру гаражів-стоянок переконливо доводить своє право на існування. Формулою оновленого підходу до трактування фасадної поверхні багатоповерхових гаражів стає «форма не слідує за функцією». При такому підході, гаражі-стоянки стають бути схожі на різноманітні типи будівель: торговельні центри, мультиплекси, розважальні центри та інше. Результатом є те, що новозбудований об'єкт досить органічно може вписатися у вже існуючу забудову. Посилення образної складової в архітектурі гаражів-стоянок, робить їх важливими елементами містобудівної композиції та навіть дозволяє перебирати на себе роль акцентів та домінант в забудові (рис.1, 2).

Зміна архітектурно-образних підходів до трактування фасадів рампових гаражів в подальшому можуть в повній мірі перейти на наступне покоління будівель цього типу – механізовані багатоповерхові гаражі-стоянки. Процес поширення останніх вже розпочався і їх домінування це питання часу.

Новий підхід до вирішення архітектури багатоповерхових гаражів-стоянок можна бачити на низці прикладів. Rob Ley Studi запропонувало будівлю, фасад якої оформлений вигнутими металевими пластинами, які в залежності від кута зору надають будівлі жовтий, або темно-сірий колір (рис.1). Яскравий колір, складний малюнок привертають увагу, виділяють будівлю з оточення. Громадський паркінг в британському Шеффілді став частиною проекту реконструкції міського центру під назвою Heart of the City. Фасадне рішення будівлі повністю маскує її функціональне призначення, а дрібні навісні панелі створюють масштаб сумісний з щільною оточуючою забудовою (рис.2).

Рис.1. Парковка, Індіанаполіс, США. Проект Rob Ley Studio

Рис. 2. Багатоповерховий громадський паркінг на Чарльз-стріт в Шеффілді, Великобританія

Механізовані паркінгі є відносно новим об'єктом у великих містах. Перелік переваг механізованих гаражів-стоянок над рамповими достатньо переконливий:

- економія площі;
- автоматичне паркування без участі людини з малими витратами часу;
- різні конструктивні виконання (вежа, підземна споруда, змішаний тип);
- можливість різноманітної геометричної конфігурації.
- широкий спектр керуючих пристроїв (від магнітних карток до засобів дистанційного керування);
- повна безпека у використанні (відпадає необхідність в'їжджати на вузькі проїзди і повертатися по пандусах);
- використання системи для паркування автомобілів різних габаритів по висоті і вазі (масою до 2,5 т);
- легка адаптація до будь-якого індивідуального проекту, відсутня необхідність установки дорогих освітлювальних і вентиляційних систем. Зберігання автомобілів в салонах і сервісних центрах;
- устаткування дозволяє істотно заощадити площу і раціонально використовувати простір за рахунок установки в одному приміщенні різних систем паркування.

Традиційне образне вирішення механізованого гаражу-стоянки як і у рампового, має скупий індустріальний характер (рис. 3).

Рис. 3. Башні-гаражи Autostadt, Вольфсбург, Германія

Дві 48-метрові вежі зі скла і металу, розташовані в німецькому місті Вольфсбурзі, вміщують до 800 автомобілів одночасно.

Пошук виразного архітектурно-образного рішення механізованого багатоповерхового гаражу-стояки передбачає використання самих сучасних технічних та конструктивних рішень. Новітні технологічні досягнення стають основою для неординарних формальних пошуків та оновлення язика архітектури.

Прикладом новітніх пошуків є проект автомобільної парковки в місті Гон-Конг, від фахівців з архітектурної студії Mozhao Studio, яка здобула перемогу за найкращу пропозицію в конкурсі (рис.4).

Спіральна вежа об'єднує в собі торговельний комплекс, розташований на нижніх рівнях та автоматизовану парковку над ними. Парковка розміщена над мультіфункціональною частиною будівлі, утворюючи вісімдесятиметровий відкритий атриум. На паркувальні місця автомобілі надходять по спіральному пандусу, який передбачає підйомники та спеціальні рейки.

Рис.4. Проект автомобільної парковки Alternative Car Park Tower, Гон-Конг, Китай. Архітектурна студія Mozhao Studio

В запропонованому рішенні слід відзначити не традиційне взаємне розташування рівнів де знаходяться люди та рівнів із транспортними засобами. Автомобілі знаходяться вище рівнів з людьми, над ними. Така схема, не виглядає безпечною, однак це тільки на перший погляд. Якщо враховувати характер розповсюдження вогню

та диму при пожежі, то стає зрозумілим, що у випадку пожежі, простір під парковкою є більш безпечним для людей, ніж над нею. Ймовірно, бажання архітекторів залишити людям доступніші рівні, рівні наближені до землі, де протікає основне життя міста, також спонукало авторів до запропонованого рішення.

Пропозиції, де транспортні засоби розташовані вище рівнів з людьми, не поодинокі (рис.5). Розроблена бельгійським архітектором Девідом Тайчманом, "Gran Mediterraneo" концептуальна будівля, задумана для ізраїльського міста Тель-Авів. Споруда об'єднує ряд інноваційних функцій, включаючи автоматизовані парковку та індукційні зарядні станції для електричних транспортних засобів. Багатоповерхова вежа має біоморфні форми фасаду доповнені озелененням на різних рівнях. Білий бетон надає будівлі пластичного, наповненого світлом вигляду, в якому не відчувається прозаїчність складування транспортних засобів.

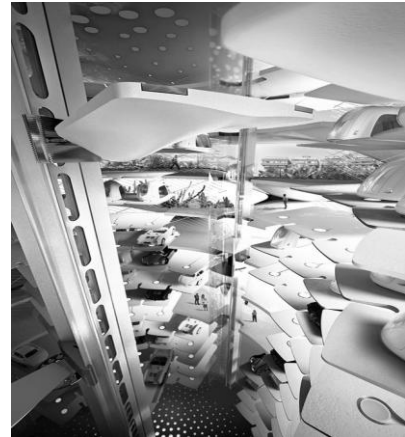

Рис. 5. Автоматизований паркінг для міста Тель-Авів, Ізраїль, архітектор Д. Тайчман

Висновок.

Проведений аналіз дозволив виявити основні тенденції в формуванні образних характеристик сучасних багатоповерхових гаражів-стоянок, які полягають в маскуванні, приховуванні основної функції об'єкту та наданні йому виразної, привабливої форми не характерної для традиційних рішень.

Література

1. <http://avto-vip.com/neobychnye-avtoparkovki-8761.html>
2. https://varlamov.ru/3032586.html?page=3&cut_expand=1
3. <https://www.trendhunter.com/trends/car-park-tower>
4. <https://inhabitat.com/gran-mediterraneo-tower-in-tel-aviv-will-combine-a-lush-vertical-garden-and-an-automated-car-park/gran-mediterraneo-tower-tel-aviv-lead/>
5. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре/Забелена Е.В. Учебное пособие М.:Архитектура -С, 2005. – 160 с.

Аннотация

На примере многоэтажных автоматизированных гаражей-стоянок проанализированы тенденции формирования архитектурно-образных характеристик этого типа здания. Ключевые слова: многоэтажные автоматизированные гаражи-стоянки, архитектурно-образное решение.

Annotation

On the example of multi-storey automated parking garages the tendencies of formation of architectural-figurative characteristics of this type of building are analyzed. Key words: Multi-storey automated garages-parking, architectural-figurative solution.